

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет лінгвістики та соціальних комунікацій
Кафедра англійської філології і перекладу

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії

Максим ЛУЦЬКИЙ

«27» 04

2023 р. 330

МІСТО КИЇВ

Система менеджменту якості

ПРОГРАМА

фахового іспиту

за освітньою програмою підготовки фахівців з вищою освітою
освітнього ступеня «Магістр»

Галузь знань: 03 «Гуманітарні науки»
Спеціальність: 035 «Філологія»
ОП: «Германські мови та літератури (переклад включно),
перша – англійська)

Програму рекомендовано
кафедрою англійської філології
і перекладу
Протокол № 3 від 19.04.2023

СМЯ НАУ ПФІ 12.01.07 (20) – 01 – 2023

	Система менеджменту якості Програма фахового іспиту за освітньою програмою підготовки фахівців з вищою освітою освітнього ступеня «Магістр»	Шифр документа	СМЯ НАУ ПФІ 12.01.07(20)-01- 2023
		Стор. 2 з 12	

ВСТУП

Мета фахового іспиту – визначення рівня знань за напрямками професійної діяльності та формування контингенту студентів, найбільш здібних до успішного опанування дисциплін відповідних освітніх програм. Вступник повинен продемонструвати фундаментальні, професійно-орієнтовні знання та уміння, здатність вирішувати типові професійні завдання, передбачені програмою вступу.

Фаховий іспит проходить у письмовій формі у вигляді **тестових завдань**.

Фаховий іспит проводиться упродовж **2-х академічних годин**.

Організація фахового іспиту здійснюється відповідно до Положення про приймальну комісію Національного авіаційного університету.

ПЕРЕЛІК ТЕМАТИКИ ПИТАНЬ

з дисциплін,
які виносяться на фаховий іспит
за освітньою програмою підготовки фахівців з вищою освітою
освітнього ступеня «Магістр»

1. ТЕОРЕТИЧНА ФОНЕТИКА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

1. Артикуляційний аспект звуків.
2. Фонема як функціональна одиниця, яка утворює і диференціює звукову форму одиниць мови.
3. Класифікація голосних та приголосних за диференційними ознаками.
4. Фонеми та алофони, типи алофонів.
5. Модифікація фонем у зв'язному мовленні.
6. Склад як фонетична одиниця.
7. Словесний наголос як суперсегментна одиниця.
8. Інтонація. Інтонаційні компоненти та їх функції.
9. Територіальні та соціальні варіанти англійської вимови.
10. Поняття орфоепічної норми.

2. ПОРІВНЯЛЬНА ЛЕКСИКОЛОГІЯ АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ

1. Словниковий склад англійської та української мов як система.
2. Слово як основна одиниця мови. Проблеми визначення слова.
3. Структура та мотивація слова в англійській та українській мовах.
4. Класифікація морфем.
5. Продуктивні афікси в англійській та українській мовах.
6. Комбінуюча здатність основ і афіксів.

	Система менеджменту якості Програма фахового іспиту за освітньою програмою підготовки фахівців з вищою освітою освітнього ступеня «Магістр»	Шифр документа	СМЯ НАУ ПФІ 12.01.07(20)-01- 2023
		Стор. 3 з 12	

7. Поняття про словотвірну модель. Типологія словотвірних моделей.
8. Основні способи творення слів в англійській та українській мовах.
9. Семасіологія як розділ лексикології. Типи значення слова. Значення слова та поняття. Денотативне та конотативне значення. Принципи аналізу семантичної структури слова.
10. Полісемія. Омонімія. Синонімія. Антонімія.
11. Зміни значення слова.
12. Пароніми.
13. Тематичні групи слів. Поняття лексико-семантичного поля.
14. Гіпо-гіперонімічні відношення.
15. Функціонально-стилістична диференціація словникового складу англійської та української мов.
16. Визначення терміну. Термінологія. Основні ознаки термінів. Структурні види термінів.
17. Історизми та архаїзми. Неологізми. Способи утворення неологізмів.
18. Вільні словосполучення та фразеологізми. Структурна, семантична, функціональна класифікація фразеологізмів.
19. Етимологія слова. Запозичення, типи запозичень.
20. Лексикографія як розділ лексикології. Типи та класифікації словників.

3. ПОРІВНЯЛЬНА ГРАМАТИКА АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ

1. Генеалогічні класифікації мов. Типологічні класифікації мов: морфологічні, фонетичні, синтаксичні.
2. Поняття типу мови.
3. Мовні та граматичні універсалії.
4. Мовні рівні та одиниці граматичної будови: морфема, слово, словосполучення, речення.
5. Морфологія і синтаксис.
6. Основні граматичні поняття: граматичне значення, граматична форма, граматична категорія, парадигма, опозиція, валентність, синтагматика, метод граматичного аналізу.
7. Загальна характеристика граматичної будови англійської та української мов в контрастивному аспекті. Характер системних зв'язків в англійській та українській мовах.
8. Домінуючі риси в синтетичних і аналітичних мовах.
9. Критерії для класифікації частин мови в англійській та українській мовах.
10. Типологія граматичних категорій в англійській та українській мовах.
11. Іменник як частина мови в контрастивному аспекті.
12. Дієслово як частина мови в контрастивному аспекті.

	Система менеджменту якості Програма фахового іспиту за освітньою програмою підготовки фахівців з вищою освітою освітнього ступеня «Магістр»	Шифр документа	СМЯ НАУ ПФІ 12.01.07(20)-01- 2023
		Стор. 4 з 12	

13. Порівняльний синтаксис. Словосполучення та речення як основні типологічні константи на синтаксичному рівні.
14. Основні синтаксичні поняття: синтаксична одиниця, синтаксичне значення, синтаксична форма, синтаксична функція.
15. Типологія словосполучень в англійській та українській мовах.
16. Поняття речення. Поняття предикації.
17. Просте речення та його структура. Зіставна характеристика структурних типів речення у порівнюваних мовах.
18. Теорія актуального членування речення.
19. Прагматичні типи речень.
20. Типологія складного речення. Сурядні та підрядні речення в англійській та українській мовах.

4. ТЕОРІЯ ПЕРЕКЛАДУ

1. Виникнення сучасної теорії перекладу. Предмет і завдання лінгвістичної теорії перекладу. Поняття теорії перекладу. Види теорії перекладу. Зв'язок теорії перекладу із суміжними дисциплінами.
2. Переклад як об'єкт теорії.
3. Класифікація видів перекладу.
4. Функції мовного повідомлення і функції перекладача.
5. Проблема перекладності. Точність, еквівалентність і адекватність перекладу.
6. Прагматичні аспекти перекладу. Прагматична типологія текстів, релевантна для перекладу. Передача прагматичних значень слів у перекладі. Прагматична адаптація у перекладі, її причини та види.
7. Герменевтичні аспекти перекладу.
8. Проблема оцінки якості перекладу.
9. Нормативні аспекти перекладу.
10. Проблема моделювання перекладу. Ситуативно-денотативна модель. Трансформаційна модель перекладу. Семантична модель перекладу. Модель перекладу О. Каде.
11. Інтерпретативна теорія перекладу.
12. Теорія рівневої еквівалентності.
13. Способи прийоми і методи перекладу.
14. Інваріант перекладу. Одиниця перекладу.
15. Жанрові теорії перекладу. Жанри текстів і переклад. Жанрові норми в мові оригіналу і мові перекладу.
16. Особливості перекладу художньої прози і поезії, публіцистичних текстів, ділової документації та кореспонденції, наукових текстів, технічних та юридичних текстів.

	Система менеджменту якості Програма фахового іспиту за освітньою програмою підготовки фахівців з вищою освітою освітнього ступеня «Магістр»	Шифр документа	СМЯ НАУ ПФІ 12.01.07(20)-01- 2023
		Стор. 5 з 12	

17. Збереження смислової та естетичної вартості художнього тексту у перекладі. Проблема збереження національних ознак змісту оригіналу та його стилістичної своєрідності.
18. Сутність та завдання критики перекладу. Порівняння перекладу з оригіналом як основний методологічний прийом критики перекладу. Видатні критики перекладу.
19. Принципи рецензування перекладу.
20. Редагування як поліпшення якості перекладів. Норма оригіналу і норма перекладу. Особливості редагування текстів перекладів різних стилів та жанрів із врахуванням стильових і жанрових норм. Типові помилки в перекладах.
21. Принципи укладання перекладних словників. Еквівалентність в перекладному словнику. Види перекладних відповідників у перекладному словнику.
22. Історія розвитку машинного перекладу. структурні складові систем машинного перекладу.

5. ПРАКТИКА ПЕРЕКЛАДУ ГАЛУЗЕВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Специфіка галузевого перекладу.
2. Граматичні труднощі перекладу галузевої літератури.
3. Лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми галузевого перекладу.
4. переклад синтаксичних конструкцій в галузевих текстах.
5. переклад термінологічної лексики.
6. «Фальшиві друзі» перекладача.
7. Переклад слів-реалій, назв, власних імен, іншомовних слів, паронімів.
8. Передача абревіатур, ініціалів імен і умовних позначок у перекладі.
9. Лексичні та граматичні перекладацькі трансформації при перекладі галузевих текстів.
10. Лексико-граматичні особливості перекладу авіаційних текстів.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

для самостійної підготовки вступника до
фахового іспиту

ТЕОРЕТИЧНА ФОНЕТИКА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Основна:

1. Авраменко Б. В. Теоретична фонетика сучасної англійської мови: навч. посібник. Одеса. 2019. 93 с.

	Система менеджменту якості Програма фахового іспиту за освітньою програмою підготовки фахівців з вищою освітою освітнього ступеня «Магістр»	Шифр документа	СМЯ НАУ ПФІ 12.01.07(20)-01- 2023
		Стор. 6 з 12	

2. Кульчицька О.О. Короткий курс лекцій з теоретичної фонетики англійської мови: навч. посібник. Івано-Франківськ. 2021. 78 с.
3. Tatsenko N. V. Introduction to Theoretical Phonetics of English: study guide. Sumy. 2020. 199 p.

Додаткова:

1. Hancock M. Hancock's 50 Tips for Teaching Pronunciation / Mark Hancock. – Cambridge University Press, 2020. – 126 p.
2. Свірідова Ю. О. Теоретична фонетика англійської мови навчально-методичний комплекс. Київ. 2021. - Access mode: <https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/48013>

**ПОРІВНЯЛЬНА ЛЕКСИКОЛОГІЯ
АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ**

Основна:

1. Andreichuk N. I., Babeliuk O. A. Contrastive lexicology of English and Ukrainian languages: theory and practice: textbook. Kherson: Publishing House “Helvetika”, 2019. 236 с
2. Chulanova G. V. Lexicology of the English Language : lecture notes. Sumy : Sumy State University, 2020. 74 p.
3. Стрельченко К. С., Федорова А. О., Чеснокова Г. В. Words, Worlds and Beyond. English Lexicology in Action: Практикум із лексикології англійської мови. Київ: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2020. 161 с.

Додаткова:

1. Chulanova G. V. Lexicology of the English Language : lecture notes. Sumy : Sumy State University, 2020. 74 p.
2. Стрельченко К. С., Федорова А. О., Чеснокова Г. В. Words, Worlds and Beyond. English Lexicology in Action: Практикум із лексикології англійської мови. Київ: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2020. 161 с.

**ПОРІВНЯЛЬНА ГРАМАТИКА
АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ**

Основна:

	Система менеджменту якості Програма фахового іспиту за освітньою програмою підготовки фахівців з вищою освітою освітнього ступеня «Магістр»	Шифр документа	СМЯ НАУ ПФІ 12.01.07(20)-01- 2023
		Стор. 7 з 12	

1. Contrastive Grammar: Theory and Practice = Порівняльна грамати́ка: теорія і практика: навч. посіб. / авт.-сост.: Н. Ф. Гладуш, Н. В. Павлюк; Київ. ун-т ім. Б. Грінченка; Нац. ун-т «Києво-Могилянська акад.». – К., 2019. – 296 с.
2. Karamysheva I. D. Contrastive Grammar of English and Ukrainian Languages : textbook / Iryna Karamysheva. — Forth edition, revised. — Vinnytsia : Nova Knyha Publishers, 2018. — 336 p
3. Andrew Rossiter, A Descriptive Grammar of English: Modern English grammar by example. – 2020. – 206 p.

Додаткова:

1. Курс лекцій з дисципліни «Порівняльна грамати́ка англійської та української мови» [Текст] : для студ. спец. 035 «Філологія», ступінь бакалавр / М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. іноземної філології та перекладу; О. М. Бондаревська. – Кривий Ріг : [ДонНУЕТ], 2018. – 82 с.

ТЕОРІЯ ПЕРЕКЛАДУ

Основна:

1. Гудманян А. Г. Основи перекладознавства : навчальний посібник / А. Г. Гудманян, А. В. Сітко, Г. Г. Єнчева. – Вінниця : Нова Книга, 2020. – 352 с.
2. Енциклопедія перекладознавства : у 4 т. Т. 1 : пер. з англ. / за ред.: Івз Гамбієра та Люка ван Дорслара ; за заг. ред.: О. А. Кальниченка та Л. М. Черноватого. – Вінниця : Нова Книга, 2020. – 560 с.
3. Енциклопедія перекладознавства : у 4 т. Т. 2 : пер. з англ. / за ред.: Іва Гамб'є та Люка ван Дорслара ; за заг. ред.: О. А. Кальниченка та Л. М. Черноватого. – Вінниця : Нова Книга, 2020. – 280 с.

Додаткова:

1. Борисенко Н. Б. Соціолінгвістичні та прагматичні проблеми перекладу: Інструктивно-методичні матеріали до семінарських занять. Житомир, 2022. 27 с.
2. Киричук Л.М., Перванчук Т.Б. Translation and Interpreting: методична розробка – конспект лекцій та практичні завдання з курсу «Теорія і практика письмового та усного перекладу». Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2020 55 с.
3. Конспект лекцій до дисципліни «Теорія та практика перекладу» для здобувачів вищої освіти першого рівня усіх спеціальностей (денна та заочна фо-

	Система менеджменту якості Програма фахового іспиту за освітньою програмою підготовки фахівців з вищою освітою освітнього ступеня «Магістр»	Шифр документа	СМЯ НАУ ПФІ 12.01.07(20)-01- 2023
		Стор. 8 з 12	

рми навчання) / Упоряд.: Девіцька А.І., Курах Н.П., Сідун Л.Ю. — Ужгород: електронне видання, 2022. 36 с.

ПРАКТИКА ПЕРЕКЛАДУ ГАЛУЗЕВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна:

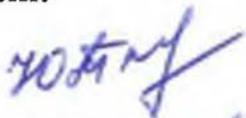
1. Возна М.О., Гапонів О.Б. Фахова мова: економіка, військова справа, політика, право: навч. посібник – Київ : ВПЦ «Київський університет», 2021. – 304 с.
2. Гудманян А.Г., Гонта І.А., Головня А.В. та ін. Практика перекладу галузевої літератури: навч. посібник. – К. : НАУ, 2019. – 280 с.
3. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. – вид. 5-те. – Вінниця, Нова книга, 2018. – 656 с.

Додаткова:

1. Ребрій О.В. Переклад англійської громадсько-політичної літератури. Європейський Союз та інші міжнародні політичні, економічні, фінансові та військові організації : навч. посіб. для студ. вищих закладів освіти / за ред.: Л. М. Черноватого та В. І. Карабана. – 2-ге вид., стер. – Вінниця : Нова книга, 2020. – 240 с.
2. L. Slavova, O. Borysova, N Gach and oth. Translation practice / textbook. – 2-nd edition, revised and expanded – Kyiv, Publishing and Polygraphic Center “Kyiv University”, 2022. – 336 p.

Програму розробили:

Доцент

Юлія ПЛЕТЕНЕЦЬКА

Професор

Ліана БУДАНОВА

	Система менеджменту якості Програма фахового іспиту за освітньою програмою підготовки фахівців з вищою освітою освітнього ступеня «Магістр»	Шифр документа	СМЯ НАУ ПФІ:12.01.07(20)-01- 2023
		Стор. 9 з 12	

ЗРАЗОК
білету фахового іспиту

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет лінгвістики та соціальних комунікацій
Кафедра англійської філології і перекладу

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету

Наталія ЛАДОГУБЕЦЬ

Освітній ступінь: Магістр
Галузь знань: 03 «Гуманітарні науки»
Спеціальність: 035 «Філологія»
ОП: «Германські мови та літератури (переклад включно),
перша – англійська»

Фаховий іспит

Білет № 1

1. Теоретична частина

1. Виберіть правильний варіант відповіді із запропонованих.

1.1. *The basic component of the phonic substance of the language is called ...*

- a) *phoneme*
- b) *sound*
- c) *allophone*

1.2. *The type of word-building in which new words are produced by combining two or more stems is called ...*

- a) *conversion*
- b) *compounding*
- c) *affixation*
- d) *abbreviation*

1.14. *Які типи еквівалентності виокремив Ю. Найда?*

- a) *оптимальну та теоретично-можливу;*
- b) *формальну та динамічну;*
- в) *адекватну та повноцінну;*

	Система менеджменту якості Програма фахового іспиту за освітньою програмою підготовки фахівців з вищою освітою освітнього ступеня «Магістр»	Шифр документа	СМЯ НАУ ПФІ 12.01.07(20)-01- 2023
		Стор. 10 з 12	

г) диференціював еквівалентність за рівнями.

2. Практична частина

- 2.1. Виберіть найбільш оптимальний варіант перекладу із запропонованих.
- 2.2. Визначте тип граматичної перекладацької трансформації, що застосована у запропонованому варіанті перекладу речення.
- 2.3. Визначте тип лексичної перекладацької трансформації, що застосована у запропонованому варіанті перекладу речення.
- 2.4. Визначте спосіб перекладу лексичної одиниці.
- 2.5. Із запропонованих словникових варіантів перекладу лексичної одиниці оберіть варіант, що є характерним для галузевого (спеціального, технічного) тексту.
- 2.6. Визначте українські відповідники англійських паронімів.

Схвалено на засіданні кафедри англійської філології і перекладу
(Протокол № 3 від 19.04.2023)

Завідувач кафедри Ліана БУДАНОВА

	Система менеджменту якості Програма фахового іспиту за освітньою програмою підготовки фахівців з вищою освітою освітнього ступеня «Магістр»	Шифр документа	СМЯ НАУ ПФІ 12.01.07(20)-01- 2023
		Стор. 11 з 12	

РЕЙТИНГОВІ ОЦІНКИ

Виконання окремих завдань фахового іспиту

Вид навчальної роботи	Максимальна величина рейтингової оцінки (бали)
Виконання завдання № 1.1 – 1.14	100
Виконання завдання № 2.1-2.6	100
Усього	200

Відповідність рейтингових оцінок у балах оцінкам за національною шкалою

Оцінка в балах		Пояснення	
100- 200	180-200	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)	Фаховий іспит складено
	150-179	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)	
	100-149	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків та задовольняє мінімальним критеріям)	
0-99		Фаховий іспит не складено	

	Система менеджменту якості Програма фахового іспиту за освітньою програмою підготовки фахівців з вищою освітою освітнього ступеня «Магістр»	Шифр документа	СМЯ НАУ ПФІ 12.01.07(20)-01- 2023
		Стор. 12 з 12	

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайо- млення	Примітки

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульо- ваного			

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				